

Henryk Bogacki

"Vom Urchristentum zur Kirche.
Kirchenstrukturen im Rückblick auf
den biblischen Ursprung", Josef
Blank, München 1982 : [recenzja]

Collectanea Theologica 53/4, 187

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

uświetnieniem uroczystości itp., nie mówiąc już o sakramencie pokuty o którym wspomina się bardzo rzadko. Praca chce wzbudzić ukochanie sakramentów i owocne z nich korzystanie.

Nie chciałbym omawiać poszczególnych sakramentów, bo nie taki jest cel krótkiej recenzji. Chciałbym natomiast wskazać na nowsze akcenty podnoszone przez Th. Schnitzlera. Należy do nich najpierw ukazanie powiązania wszystkich sakramentów z Eucharystią jako głównym sakramentem (*Haupt-sakrament*, s. 28). A następnie ukazanie roli Ducha Świętego w sakramentach. Wszystkie sakramenty święte są wypełnione Duchem Świętym, udzielając tego Ducha. Takie ustawienie sakramentów nie pomniejsza i nie stawia w cieniu ich fundamentalnego związku z Chrystusem.

Ze szczególnym umiłowaniem potraktował autor sakrament chrztu św. Omówienie tego sakramentu rozpoczął od jego pochwyty (*Lobpreis der heiligen Taufe*). Ten *exultet* chrztu poprzedził uwagą: „zamiast wstępnego rozważania teologicznego” (s. 39).

Szkoda jednak, że w ukaźwanej wizji sakramentów nie został wyakcentowany Kościół jako powszechny sakrament zbawienia, a także jakby nieco w cień poszła antropologia sakramentów, ich związek z egzystencjalnymi sytuacjami człowieka. Być może, że wynika to z faktu iż adresatem pracy jest „przeciętny” czytelnik.

Styl pracy jest komunikatywny. Trzeba powiedzieć, więcej niż komunikatywny, obfituje bowiem nawet w humorystyczne opowiadania i uwagi. Plastyczność języka uwidacznia się także w wielu wykresach graficznych.

Praca Th. Schnitzlera stanowi cenną pomoc dla katechetów i dla duszpasterzy w bezpośrednim przygotowaniu wiernych do przyjęcia poszczególnych sakramentów. Gruntowna ewangelizacja dotycząca sakramentów będzie najlepszym sposobem przewyciężenia kryzysów u stroniących od sakramentów, a także uniknięciem niebezpieczeństwa zrutynizowania u praktykujących.

ks. Bogusław Nadolski TChr., Warszawa-Poznań

Josef BLANK, *Vom Urchristentum zur Kirche. Kirchenstrukturen im Rückblick auf den biblischen Ursprung*, München 1982, Kösel-Verlag, s. 267.

J. Blank zebrał w całość już (z wyjątkiem jednego) opublikowane w latach 1967—1982 studia na temat struktur wczesnego chrześcijaństwa. Zajmuje się nimi w świetle Nowego Testamentu, ale pod kątem współczesnych dyskusji tak wewnątrzkościelnych, jak ekumenicznych. Powołując się na normatywny charakter Pisma Świętego pragnie przedstawić materiał umożliwiający zrewidowanie przemian, jakim ulegały w ciągu dziejów instytucje kościelne. Chodzi o ocenę nie tylko prawidłowości dla życia chrześcijańskiego w naszych czasach.

W pierwszej części (*Das Urchristentum als gegenwärtige Vergangenheit*, s. 13—86) autor podejmuje problematykę możliwości napisania „historii pierwotnego chrześcijaństwa” oraz omawia relację Kościoła do państwa w tym okresie. Najobszerniejsza część druga (*Amtstrukturen im Urchristentum*, s. 87—216) poświęcona jest nowotestamentowemu ujęciu osoby i urzędu Piotra, koncepcji kapłana oraz stylu sprawowania funkcji kościelnych. Ostatnia część („*Christenrechte*” nach dem Neuen Testament, s. 217—266) mówi o święceniu Eucharystii oraz o prawach człowieka i chrześcijanina w świetle Nowego Testamentu.

Autor traktuje Pismo Święte jako źródło argumentów przeciw zjawiskom w Kościele, jakie mu nie odpowiadają. Brak wyraźnego zakazu w Piśmie Świętym uważa za możliwość wprowadzenia np. święceń kapłańskich dla kobiet. Nie uwzględnia sposobu zrozumienia Pisma Świętego, jaki ukształtował się w Kościele. Jego analizy wybranych kwestii z dziejów wczesnego chrześcijaństwa są nacechowane tendencją wprowadzenia zmian, jakie wydają mu się obecnie potrzebne, lecz daleko odbiegają od rozwiązań przyjętych w Kościele.

ks. Henryk Bogacki SJ, Warszawa